

Micro-economie

- **Economie** = sociale wetenschap die de keuzes bestudeert die mensen, bedrijven, overheden en ganse maatschappij maakt wanneer zij geconfronteerd worden met schaarste en stimuli die hun keuzes beïnvloeden
- **Schaarste** = onmogelijkheid om aan al onze behoeften te voldoen
- **Micro-economie** = studie vd keuzes die mensen en bedrijven maken, hoe deze keuzes interageren id markten en de invloeden vd overheden op keuzes die gemaakt worden
- **Goederen en diensten** = zaken die mensen waarderen en produceren om hun behoeften te bevredigen
- **Land** = geschenken vd natuur = natuurlijke hulpbronnen → brengt **rente** op
- **Arbeid** = werk en moeite die mensen besteden → brengt **loon** op
- **Kapitaal** = hulpmiddelen, instrumenten, machines, ... die gebruikt worden om te produceren → brengt **interest** op
- **Menselijk kapitaal** = kennis en vaardigheden die mensen verkrijgen door onderwijs, training en werkervaringen
- **Ondernemerschap** = menselijke middelen die land, arbeid en kapitaal organiseren → brengt **winst** op
- **Eigenbelang** = keuzes waarvan je denkt dat ze het beste zijn voor jou
- **Sociale belang** = keuzes die gelden als de beste voor de ganse gemeenschap
- **Opportunitetskost ve activiteit** = hoogt gewaardeerde alternatief dat we opgeven om iets anders te verkrijgen
- **Kiezen op de marge** = vergelijking vh voordeel ve beetje meer ve goed/activiteit met zijn kost
- **Marginale opbrengst** = voordelen vh nastreven ve stijgende verhoging ve activiteit
- **Marginale kost** = opportunitetskost vh nastreven ve stijgende verhoging ve activiteit = verandering in totale kost als gevolg vd stijging vd output met 1 eenheid
- **Positieve verklaring** = kan bevestigd worden met feiten
- **Normatieve verklaring** = kan niet bevestigd worden met feiten
- **Economisch model** = beschrijving v sommige aspecten vd economische wereld waarin enkel die eigenschappen vd wereld zijn opgenomen die nodig zijn voor doelstellingen vh model
- **Economische theorie** = veralgemening die tracht samen te vatten wat we denken te verstaan over economische keuzes die mensen maken en prestaties vd bedrijven en ganse economie = poging voorstelling werkelijkheid = brug tussen model en werkelijkheid
- **Ceteris paribus** = alle andere variabelen gelijk blijven
- **Productie-efficient** = wanneer je niet meer vh ene goed kan produceren zonder daling te hebben id productie ve ander goed
- **Toegewezen efficiëntie** = wanneer je niet meer kan produceren ve goed zonder een ander goed dat je meer waardeert op te moeten geven → marginale opbrengst = marginale kost
- **Vergelijkend/comparatief voordeel** = wanneer je een activiteit kan uitvoeren aan lagere opportunitetskost in vergelijking met gelijk wie
- **Absoluut voordeel** = wanneer je bovendien productiever ben als de anderen
- **Learning-by-doing** = door herhaaldelijk produceren ve goed/dienst stijgt productiviteit met lagere opportunitetskost
- **Dynamisch vergelijkend voordeel** = vergelijkend voordeel door toepassen v learning-by-doing
- **Bedrijf** = economische eenheid die productiefactoren combineert om goederen/diensten te produceren en te verkopen
- **Markt** = regeling die toelaat dat kopers en verkopers communiceren en info krijgen v elkaar en zaken met elkaar kunnen doen
- **Eigendomsrechten** = sociale overeenkomsten die eigendoms- en gebruikersrecht en beschikbaarheid v middelen/goederen/diensten regelen
- **Competitieve markt** = markt met veel kopers en verkopers zodat geen enkel individu prijs kan beïnvloeden
- **Geldelijke prijs ve goed** = hoeveelheid geld nodig om het goed aan te schaffen
- **Relatieve prijs ve goed** = ratio vd prijs vh goed en deze vh beste alternatief = opportunitetskost
- **Behoeft** = ongelimiteerde verlangen/wens v mensen naar bepaalde goederen/diensten
- **Gevraagde hoeveelheid ve goed/dienst** = hoeveelheid die verbruikers v plan zijn te kopen op bepaalde plaats en ie bepaalde tijdspanne tegen bepaalde prijs
- **Wet vd vraag** = ceteris paribus, hoe hoger de prijs ve goed, hoe kleiner de gevraagde hoeveelheid

- **Substitutie-effect** = wanneer relatieve prijs van goed/dienst stijgt, zoeken mensen naar substituten voor dit goed → gevraagde hoeveelheid daalt
- **Inkomens-effect** = wanneer prijs van goed/dienst relatief stijgt tov inkomen, kunnen mensen zich niet alles nog veroorloven → gevraagde hoeveelheid daalt
- **Substitutiegoed** = goed dat ander goed kan vervangen
- **Complementair goed** = goed dat gebruikt wordt in combinatie met ander goed
- **Normaal goed** = goed waarvan vraag stijgt als inkomen stijgt
- **Inferieur goed** = goed waarvan vraag daalt als inkomen stijgt
- **Aangeboden hoeveelheid van goed/dienst** = hoeveelheid die producenten willen verkopen gedurende bepaalde periode aan gegeven prijs
- **Wet van aanbod** = ceteris paribus, hoe hoger prijs van goed, hoe groter aangeboden hoeveelheid
- **Evenwichtsprijs** = prijs waarbij gevraagde en aangeboden hoeveelheid gelijk zijn
- **Evenwichtshoeveelheid** = hoeveelheid gekocht en verkocht bij evenwichtsprijs
- **Elasticiteit** = hoe gevoelig de verkoop van product is voor prijsverandering
- **Prijselasticiteit van vraag** = eenheidsvrije maatstaf voor gevoeligheid van gevraagde hoeveelheid van goed voor verandering in prijs wanneer alle andere invloeden op koopgedrag hetzelfde blijven

$$= \frac{\% \text{ verandering in gevraagde hoeveelheid}}{\% \text{ verandering in prijs}}$$
  - **inelastische vraag**: prijselasticiteit < 1 → Hoeveelheid verandert een beetje en prijs verandert zeer veel
  - **volkomen inelastische vraag**: prijselasticiteit = 0 → hoeveelheid verandert niet als prijs = oneindig
  - **eenheidselastisch**: prijselasticiteit = 1
  - **elastische vraag**: prijselasticiteit > 1 → hoeveelheid verandert zeer veel en prijs verandert een beetje
  - **volkomen elastische vraag**: prijselasticiteit = oneindig → hoeveelheid = oneindig, en prijs verandert niet
- **Totale opbrengsten** = prijs van goed vermenigvuldigd met verkochte hoeveelheid
- **Totale opbrengstentest** = methode om prijselasticiteit van vraag te schatten door observeren van verandering in totale opbrengsten als resultaat van prijsverandering, ceteris paribus
- **Kruiselingse elasticiteit van vraag** = maatstaf voor gevoeligheid van vraag naar goed voor verandering in prijs van substitutie of complementair goed =
$$= \frac{\% \text{ verandering gevraagde hoeveelheid}}{\% \text{ verandering in prijs van substituuut of complement}}$$
- **Inkomenselasticiteit van vraag** =
$$= \frac{\% \text{ verandering in gevraagde hoeveelheid}}{\% \text{ verandering in inkomen}}$$
- **Elasticiteit van aanbod** =
$$= \frac{\% \text{ verandering in aangeboden hoeveelheid}}{\% \text{ verandering in prijs}}$$
  - **volkomen inelastisch**: elasticiteit = 0 → aangeboden hoeveelheid verandert niet en prijs = oneindig
  - **eenheidselastisch**
  - **volkomen elastisch**: elasticiteit = oneindig → aangeboden hoeveelheid = oneindig en prijs verandert niet
- **Waarde** = marginale opbrengst
- **Individuele vraag** = relatie tussen prijs van goed en gevraagde hoeveelheid door 1 persoon
- **Marktvraag** = relatie tussen prijs van goed en gevraagde hoeveelheid door alle kopers in markt
- **Consumentensurplus** = waarde van goed verminderd met betaalde prijs, gesommeerd over volledig gekochte hoeveelheid
- **Producentensurplus** = waarde van goed verminderd met marginale productiekosten, gesommeerd over volledig verkochte hoeveelheid
- **Maximumprijs** = regel die onwettelijk maakt een prijs te vragen die hoger is dan vastgesteld niveau (bij woningmarkt = huurplafond)
- **Zwarte markt** = illegale markt die naast de legale markt werkt waarin maximum prijzen en andere beperkende maatregelen opgelegd werden
- **Bodemprijs** = wettelijke beperking die onwettelijk maakt te verhandelen aan prijs die onder een bepaald niveau ligt (op arbeidsmarkt = minimumloon)
- **Fiscale weerslag** = verdeling van belastinglast over koper en verkoper

- **Subsidies** = bedrag dat door overheid aan nationale producenten wordt betaald gebaseerd op de hoeveelheid geproduceerde goederen
- **Productie quota's** = maximum hoeveelheden die ve bepaald goed geproduceerd/ingevoerd mogen worden tijdens een bepaalde periode
- **Prijsondersteuning** = een door overheid gegarandeerde minimumprijs voor een product
- **Import** = goederen/diensten die wij kopen v mensen in andere landen
- **Export** = goederen/diensten die wij verkopen aan mensen in andere landen
- **Netto-Export** = waarde export – import
- **Tarifering** = taks op wanneer goederen de grens overschrijden
- **Dumping** = aan lagere prijzen verkopen dan de productiekost
- **Reële inkomen ve huishouden** = inkomen uitgedrukt id hoeveelheid goederen die ze zich kunnen veroorloven
- **Prijseffect** = effect ve prijsverandering ve goed op hoeveelheid die hiervan geconsumeerd wordt
- **Inkomenseffect** = effect ve inkomensverandering op hoeveelheid die ve goed geconsumeerd wordt
- **Substitutie-effect** = effect ve prijsverandering op gekochte hoeveelheid wanneer consument op dezelfde indifferentiecurve blijft, zowel id aanvankelijke als id nieuwe situatie
- **Nut** = voordeel of tevredenheid die persoon krijgt door consumptie ve goed/dienst
- **Totaal nut** = totale voordeel dat persoon krijgt vh verbruiken ve goederen/diensten, meer consumptie → toename totaal nut
- **Marginaal nut** = verandering in totaal nut, dat voortkomt uit verhoging vd consumptie v 1 bijkomende eenheid
- **Consumenten evenwicht** = situatie waarin consument zijn inkomen zodanig verdeelt zodat, gegeven prijzen v goederen/diensten, zijn/haar totale nut gemaximaliseerd wordt
- **Marginale nut per euro** = marginale nut vh goed gedeeld door zijn prijs
- **Onderneming** = organisatie die productiefactoren inhuurt en organiseert om zodoende producten/diensten te produceren en te verkopen
- **Economische winst** = totale opbrengsten – totale kosten
- **Expliciete kosten** = Directe kosten betaald in geldwaarde
- **Impliciete kosten** = kosten omwille vh gebruik v eigen kapitaal, eigen tijd en eigen middelen
- **Totale kost** = kost v alle aangewende middelen
- **Totale vaste kost** = kost vd vaste input vh bedrijf, veranderen niet met output
- **Totale variabele kost** = kost vd variabele input, veranderen wel met output
- **Normale winst** = deel vd totale kosten ve onderneming als vergoeding voor ondernemerschap
- **Technologische efficiëntie** = wanneer voor productie ve bepaalde output een inzet vd laagst mogelijke hoeveelheid input wordt gebruikt
- **Economische efficiëntie** = wanneer bepaalde output geproduceerd wordt tegen de laagst mogelijke kost

KENMERKEN	Volkomen concurrentie	Monopolistische concurrentie	Oligopolie	Monopolie
Aantal bedrijven id industrie	veel	veel	een paar	1
Product	overal identiek	gedifferentieerd	gelijkaardig	geen substituten
Toegangsbarrières	geen	geen	matig	hoog
Controle over prijs door bedrijf	nee	beetje	hoog (aanzienlijk)	aanzienlijk maar geregeld
Machtsverdeling	geen	laag	hoog	100%
Voorbeeld	melkveehouderij	tandpasta	automarkt	NMBS

- **5-ondernemingen concentratiepercentage G5** = percentage vd verkoop vd totale industrie dat gerealiseerd wordt door 5 grootste ondernemingen id industrie → hoe groter deze maat, hoe minder concurrentie
- **Monopolie** = industrie die goed/dienst produceert waarvoor er geen vergelijkbare substituten bestaan en waarvoor er 1 producent is die tegen concurrentie beschermd wordt door barrière die toegang tot markt door nieuwe ondernemingen onmogelijk maakt

- **Toegangsbarrieres** = wettelijke/natuurlijk beperkingen die onderneming beschermen tegen potentiële concurrenten
- **Zuivere monopolie** = markt waarbinnen concurrentie en toegang beperkt worden door toewijzing van monopoliefranchise, overheidslicentie, patent of auteursrechten
- **Natuurlijk monopolie** = industrie waarbij 1 onderneming hele markt kan bevoorraden aan lagere prijs dan 2 of meerdere ondernemingen
- **Gemeenschappelijke prijs monopolie** = onderneming die elke eenheid van zijn output aan dezelfde prijs moet verkopen aan al zijn consumenten
- **Korte termijn** = tijdsduur waarin hoeveelheid van 1/meer middelen gebruikt in productie vastliggen
- **Lange termijn** = tijdsduur waarin hoeveelheden van alle middelen, incl. de infrastructuur, veranderd kunnen worden
- **Sunk costs** = kosten gemaakt in het verleden die niet meer ongedaan gemaakt kunnen worden
- **Totaal product** = maximale output dat gegeven hoeveelheid arbeid kan produceren
- **Marginaal product van arbeid** = verandering in totaal product na verhoging van 1 eenheid arbeid, terwijl alle andere input dezelfde blijft
- **Gemiddeld product van arbeid** = totaal product gedeeld door hoeveelheid arbeid
- **Stijgende marginale meeropbrengst** = wanneer marginaal product van extra arbeider het marginaal product van vorige arbeider overschrijdt door specialisatie en verdeling van arbeid in productieproces
- **Dalende marginale meeropbrengst** = wanneer marginaal product van extra arbeider minder is dan marginaal product van vorige arbeider doordat elke arbeider minder toegang krijgt tot kapitaal en minder ruimte heeft om in te werken
- **Gemiddelde kost** = kost per eenheid output
- **Marginaal product van kapitaal** = stijging in output als gevolg van stijging van hoeveelheid kapitaal met 1 eenheid, waarbij hoeveelheid arbeid constant gehouden wordt
- **Schaalvoordelen** = eigenschappen van bedrijfstechnologie die leiden tot dalende lange termijn gemiddelde kosten wanneer output stijgt
- **Schaalnadelen** = eigenschappen van bedrijfstechnologie die leiden tot stijgende lange termijn gemiddelde kosten wanneer output stijgt
- **Constante schaalwinst** = eigenschap van bedrijfstechnologie die leidt tot constante lange termijn gemiddelde kosten wanneer output stijgt
- **Minimum efficiënt schaal** = kleinste hoeveelheid aan output waarbij lange termijn gemiddelde kost zijn laagste niveau bereikt
- **Prijsnemer** = bedrijf dat geen invloed kan uitoefenen op prijs van goed/dienst
- **Marginale inkomens van bedrijf** = verandering in totale inkomsten die voortkomen uit 1 eenheidsverhoging in verkochte hoeveelheid
- **Sluitingspunt** = punt waarbij output en verkoopprijs slechts totale variabele kosten van bedrijf dekken
- **Externe economieën** = factoren die buiten controle van individueel bedrijf liggen en die bedrijfskosten verlagen bij verhoging van industriële output
- **Externe diseconomieën** = factoren die buiten controle van individueel bedrijf liggen en die bedrijfskosten doen stijgen bij verhoging van industriële output
- **Externe opbrengsten** = opbrengsten die te danken zijn aan andere personen dan kopers van goed
- **Externe kosten** = kosten die niet door producent van goed/dienst worden gedragen maar door iemand anders
- **Prijsdiscriminatie** = verschillende eenheden van goed/dienst worden aangeboden aan verschillende prijs
- **Productdifferentiatie** = elk bedrijf produceert een iets verschillend product
- **Overcapaciteit** = als bedrijf minder produceert dan hoeveelheid waarbij ATC minimaal is
- **Meerprijs** = verschil tussen prijs en marginale kost
- **Signaal** = actie ondernomen door geïnformeerd persoon/bedrijf om boodschap mee te geven aan niet geïnformeerd persoon (reclame)
- **Kartel** = groep spelers die samenwerken om output te beperken en prijzen te verhogen → meer winst
- **Externaliteiten** = kosten of voordelen die impact hebben op anderen dan verkoper = effecten van productie/consumptie dat niet meegenomen wordt in markt, dus geen onderdeel van prijsvorming
- **Negatieve externaliteiten** = actie van 1 partij met als resultaat kosten voor andere partij
- **Positieve externaliteiten** = actie van 1 partij met als resultaat opbrengst voor andere partij

- **Rivaliteit ve goed** = wanneer 2 mensen hetzelfde goed niet kunnen consumeren
- **Uitsluitbaarheid ve goed** = wanneer mensen verhinderd worden om te consumeren

	Exclusief	Niet-exclusief
Rivaliteit	Private goederen (vb. kledij, speelgoed, ...)	Gemeenschappelijke goederen (vb. vissen, jacht, water, ...)
Geen rivaliteit	Club goederen (vb. kabeltelevisie)	Publieke goederen (vb. defensie)

Macro-economie

- **Macro-economie** = bestudeert economische groei, werkloosheid, inflatie, international betalingen, surplussen en deficits
- **Economische groei** = expansie vd economische productiemogelijkheden en verhoging vd levensstandaard
- **Reëel binnenlands product** = waarde vd totale productie vd fabrieken, boerderijen, winkels, kantoren ve land gemeten in prijzen v 1 bepaald jaar
- **Potentiële BBP** = waarde vh reëel BBP wanneer alle economische arbeid, kapitaal, land en ondernemerschap volledig zijn benut
- **Nominaal BBP** = waarde v goederen/diensten die ie bepaald jaar geproduceerd worden wanneer ze adhv prijzen die dat jaar heersten berekend wordt
- **BBP deflator** = gemiddelde vd prijzen vh huidige jaar uitgedrukt als percentage vd prijzen ie bepaald basisjaar = (nominaal BBP/reëel BBP).100
- **Conjunctuurcyclus** = periodische maar onregelmatige op-en-neer beweging id productie
- **Recessie** = periode waarbij reëel BBP daalt gedurende minstens 2 opeenvolgende kwartalen
→ recessiegap = afstand tussen potentieel BBP en reëel BBP wanneer reëel BBP lager ligt dan potentieel BBP
- **Expansie** = periode waarbij reëel BBP stijgt
- **Crisis = slump** = omslag v hoog naar laag conjunctuur
- **Herleving = boom** = omslag v laag naar hoogconjunctuur
- **Lucas wedge** = verschil tussen BBP per persoon en wat we zouden produceren moest economie gebleven zijn zoals in 1960
- **Okun kloof** = kloof tussen potentieel BBP en actueel reëel BBP
- **Beroepsbevolking** = alle personen v 15 jaar of ouder die in België wonen en die op 30 juni ve bepaald jaar op de arbeidsmarkt aan slag zijn of die aan de slag willen gaan
- **Participatiegraad** = (totale beroepsbevolking/bevolking op arbeidsgerechtigde leeftijd).100
- **Tewerkstellingsgraad** = (aantal mensen die werken/bevolking op arbeidsgerechtigde leeftijd).100
- **Reële loonniveau** = hoeveelheid goederen/diensten die men kan kopen met vergoeding voor een uur werk
- **Werkloosheid** = toestand waarbij iemand geen werk heeft maar hij wilt werken, is beschikbaar en zoekt naar werk
- **Frictiewerkloosheid** = werkloosheid die voorkomt uit de normale vd arbeidsmarkt
- **Structurele werkloosheid** = werkloosheid gecreëerd door veranderingen id technologie en buitenlandse concurrentie die om andere vaardigheden en locaties vragen bij arbeiders
- **Cyclische werkloosheid** = schommeling in werkloosheid veroorzaakt door conjunctuurcyclus
- **Aantal arbeidskrachten** = totaal vd werkende en werkloze mensen
- **Werkloosheidsgraad** = percentage werklozen binnen aantal arbeidskrachten
- **Natuurlijke werkloosheidsgraad** = werkloosheidsgraad bij volledige werkgelegenheid
- **Niet-werkzoekende werkloze** = iemand die kan en wil werken maar geen werk meer zoekt
- **Inflatie** = aanhoudend stijgen vh algemeen prijspeil waarbij geld zijn waarde verliest
→ inflatiegap = afstand tussen potentieel BBP en reëel BBP wanneer reëel BBP hoger ligt dan potentieel BBP
- **Inflatiegraad** = veranderingspercentage vh gemiddelde prijsniveau
- **Inflatiepercentage** = procentuele verandering ih algemeen prijsniveau tussen 2 opeenvolgende jaren

- **Indexcijfer** = standaard prijs voor bepaald goed/dienst
- **Indexkorf** = geheel v goederen /diensten waarvan prijsevolutie genoteerd wordt om nationaal indexcijfer vd consumptieprijzen te berekenen en nodige representativiteit in de bouwen
- **Deflatie** = daling ih prijsniveau
- **Stagflatie** = recessie gecombineerd met inflatie
- **Bestedingsinflatie** = inflatie als gevolg ve initiële verhoging id geaggregeerde vraag
- **Kosteninflatie** = inflatie als gevolg ve initiële stijging id kosten
- **Begrotingsoverschot** = wanneer overheid meer belastingen int dan uitgeeft
→ Internationaal begrotingsoverschot = natie exporteert meer dan ze importeert
- **Begrotingstekort** = wanneer overheid meer belastingen uitgeeft dan er geïnd werden
→ Internationaal begrotingstekort = natie importeert meer dan ze exporteert
- **Fiscaal beleid** = veranderingen in belastingstarief en overheidsuitgaven
- **Monetair beleid** = verandering in rente-/interestvoet en hoeveelheid geld id omloop = poging om inflatie te controleren en conjunctuurencyclus te matigen door geldhoeveelheid, interestvoet en wisselkoers te wijzigen
- **Marktwaaarde** = actuele prijs/waarde ve goed/dienst
- **Finaal goed/dienst** = object dat door finale gebruiker gekocht wordt tijdens bepaalde periode id tijd
- **Intermediair goed/dienst** = object dat door de ene onderneming wordt geproduceerd en vervolgens door de andere onderneming wordt gekocht als onderdeel ve finaal goed/dienst
- **Voorraad** = hoeveelheid ve goed/dienst die bestaat op gegeven moment id tijd
- **Stroom** = hoeveelheid ve goed/dienst die verbruikt wordt per tijdseenheid
- **Waardevermindering** = **depreciatie** = vermindering id kapitaalvoorraad die voortkomt uit slijtage, gebruik en veroudering
- **Bruto investeringen** = uitgaven voor aankoop nieuwe kapitaalgoederen en vervanging v kapitaalgoederen die verminderd zijn in waarde
- **Netto investeringen** = veranderingen id kapitaalvoorraad = bruto – waardevermindering
- **Prijsniveau** = gemiddeld niveau vd prijzen gemeten met prijsindex
- **Spillindex** = algemene prijsstijging v 2%
- **Loonevenwichtsniveau** = loontarief waarbij gevraagde hoeveelheid arbeid = aangeboden hoeveelheid arbeid
- **Keynesiaanse visie op macro-economie** = overheid moet tussenbieden komen zodat economie kan opereren vanuit toestand v volledige tewerkstelling
- **Klassieke visie** = economie is zelfregulerend en werkt steeds vanuit toestand v volledige tewerkstelling
- **Monetaristische visie** = economie is zelfregulerend en opereert normaal onder volledige werkgelegenheid indien monetair beleid regelmatig is en groei id geldhoeveelheid stabiel is
- **Geld** = eender welk goed/symbool dat aanvaard wordt als betalingsmiddel
- **Betalingsmiddel** = methode om schuld te verheffen
- **Repo's** = contract waarbij partijen zich ertoe verbinden obligaties/aandelen op bepaald moment aan elkaar te verkopen en deze waarden id toekomst id omgekeerde richting te verhandelen
- **Cheques** = instructie aan je bank om enkele van jouw fondsen v je eigen account te transfereren naar en andere rekening
- **Financieel instelling** = bedrijf dat stortingen aanneemt v huishoudens/bedrijven en leent aan andere huishoudens/bedrijven
- **Commerciële bank** = privé bedrijf, dat licentie heeft om stortingen te aanvaarden en leningen aan te gaan
- **Kasreservecoefficient** = aandeel vd totale tegoeden ve bank die in reserve worden gehouden
- **Vereiste wettelijke reserve ratio** = aandeel/ratio aan depositiereserves/kasreserves die een bank dient te hebben en te houden
- **Gewenste reserve ratio** = ratio aan depositiereserves die bank wil hebben en wil houden uit voorzichtigheid
- **Bovenmatige reserves** = actuele reserves – gewenste reserves
- **Deposito multiplicator** = hoeveelheid warbij verhoging in bankreserves wordt vermenigvuldigd om verhoging in rekeningtegoeden te bepalen
- **Financiële innovatie** = technologische verandering en aanwinst v nieuwe financiële producten

- **Centrale bank** = publieke instelling die bankdiensten aan overheden en commerciële banken aanbiedt, financiële instituten en markten controleert en reguleert en monetair beleid uitvoert
- **Openmarktoperatie** = aankoop/verkoop v overheidspapier door centrale bank ie open markt
- **Geldmarkt** = markt waar professionelen uit financiële sector tijdelijk liquiditeiten beleggen en onttrekken
- **Repo rate** = interestvoet waartegen ECB bereid is om leningen met looptijd v 1 week aan commerciële banken uit te schrijven
- **Nominale interestvoet** = percentage opbrengt op financiële activa zoals obligaties, uitgedrukt in geldtermen = opportunity cost voor bijhouden v geld (= de interest op je spaarboekje vb. 2%)
- **Reële interestvoet** = normale interestvoet – inflatiegraad = opportunity cost voor uitgeven v geld
- **Kwantiteitstheorie v geld** = op lange termijn zorgt een toename vd geldhoeveelheid voor een gelijke procentuele toename vh prijsniveau
- **Omloopsnelheid** = gemiddelde aantal keren per jaar dat euro gebruikt wordt om goederen/diensten aan te kopen die deel uitmaken vh BBP
- **Arbeidsproductiviteit** = hoeveelheid reëel BBP per gepresteerd arbeidsuur
- **Sociaal kapitaal** = opgehoopte hoeveelheid vakkunde en kennis ie economie
- **Wet vd afnemende meeropbrengsten** = wanneer hoeveelheid v 1 inputfactor toeneemt terwijl alle andere inputfactoren gelijk blijven, de output met steeds stukjes toeneemt
- **Klassieke groeitheorie** = economische groei is afhankelijk vd bevolkingsgroei/afname
- **Neoklassieke groeitheorie** = economische groei is afhankelijk vd technologische vooruitgang
- **Nieuwe groeitheorie** = economische groei is afhankelijk vd toename in kennis en de beslissingen die we maken